

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กฎหมายรัชฎากรเป็นกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร โดยรัฐใช้อำนาจรัฐหรืออำนาจมหาชนออกข้อกำหนดบังคับให้ประชาชนเสียภาษีอากรแก่รัฐ เพื่อรัฐจะได้นำรายได้ไปใช้ในการพัฒนาประเทศและจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน โดยส่วนรวม ซึ่งในส่วนของสรรพากร รัฐจะใช้กฎหมายรัชฎากรเป็นเครื่องมือในการจัดเก็บภาษีจากการประกอบกิจการค้า ที่อาจกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นเพื่อให้การจัดเก็บภาษีและ การควบคุมของ รัฐเป็นไปตามเป้าหมาย รัฐจึงต้องมีมาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการกำหนดสภาพบังคับ (Sanction) ทางกฎหมายไว้สำหรับลงโทษผู้ฝ่าฝืนมาตรการของรัฐ

กฎหมายรัชฎากร เป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติประกอบด้วยหลายลักษณะ ทั้งทางแพ่ง ทางอาญา ลักษณะพยาน และวิธีพิจารณาความ การบังคับใช้กฎหมายรัชฎากรจึงต้องคำนึงหลักเกณฑ์ตามลักษณะของเรื่องที่เกี่ยวข้องว่า มีเจตนารมณ์หรือความมุ่งหมายของกฎหมายเป็นเช่นไร โดยเฉพาะเกี่ยวกับความรับผิดชอบตามกฎหมายรัชฎากร

การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น โดยหลักแล้วต้องเสียจากกำไรสุทธิ หมายความว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะต้องเสียภาษีอันเกิดจากการนำค่าใช้จ่ายของกิจการมาหักออกจากรายได้จากการประกอบการ จนในที่สุดคงเหลือกำไรสุทธิอยู่เท่าใดจึงนำกำไรสุทธินั้นมาคำนวณเสียภาษีตามอัตราที่กฎหมายกำหนดไว้ ซึ่งอัตราภาษีเงินได้สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลในปัจจุบันเป็นการเสียภาษีจากกำไรสุทธิ โดยเสียภาษีในอัตราร้อยละ 30 ของกำไรสุทธิจากหลักการดังกล่าวนี้เอง หากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล แทนที่จะได้กำไรสุทธิ แต่ขาดทุนสุทธิ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ก็ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ในบางประการ หรือไม่ได้ให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ จึงได้มีมาตรการที่จะดำเนินการกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนประเภทนี้ โดยให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะคำนวณภาษีจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นได้ ซึ่งปัจจุบันให้ประเมินได้ในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ เช่น มีรายรับในรอบระยะเวลาบัญชีปีนี้เป็นเงิน 1 ล้านบาท ก็ประเมินให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของยอดเงินดังกล่าวโดยไม่ยอมให้หักรายจ่ายใดๆ จึงเป็นภาษีที่จะต้องเสียถึง 50,000 บาท ซึ่งถ้าหากคำนวณกำไรสุทธิตามหลักเกณฑ์ธรรมดาทั่วไปแล้ว บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนี้อาจเสียภาษีน้อยกว่านี้ เพราะจะต้องนำค่าใช้จ่ายต่างๆ มาหักออก และหากขาดทุนสุทธิแล้วก็ไม่ต้องเสียภาษีเลย

แต่จากการศึกษาตัวบทกฎหมาย คำสั่งของกรมสรรพากรและแนววินิจฉัยของศาลฎีกา ปรากฏว่า

1. การประเมินของเจ้าพนักงานตามมาตรา 71(1) เป็นการใช้ดุลพินิจมากเกินไป
2. สาเหตุของการประเมินตามมาตรา 71(1) ของเจ้าพนักงานแต่ละคนไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน
3. การประเมินของเจ้าพนักงานตามมาตรา 71(1) ทำให้เกิดคดีขึ้นสู่ศาล

1.2 สมมุติฐาน

การประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 71(1) เป็นมาตรการที่ดีและเหมาะสม แต่ในทางปฏิบัติแล้ว จะเกิดความไม่เป็นธรรมกับผู้เสียภาษี เนื่องจากการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงาน

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อแสดงให้เห็นว่ากฎหมายที่ออกมาเกี่ยวกับการคำนวณภาษีจากยอดรายรับในอัตราร้อยละ 5 นั้นเหมาะสม

1.3.2 เป็นมาตรการลงโทษที่ดีเนื่องจากไม่สามารถคำนวณหากำไรสุทธิตามวิธีปกติได้

1.3.3 แสดงให้เห็นถึงการใช้ดุลพินิจของเจ้าพนักงานว่าจะจะเป็นไปตามกฎหมายหรือไม่

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้จะทำการวิจัยในขอบเขตเฉพาะการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคล โดยเฉพาะตามมาตรา 71(1) โดยจะวิจัยถึงสาเหตุแห่งการประเมินผลกระทบที่เกิดจากการประเมิน ปัญหาสำคัญของการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลตามมาตรา 71(1) โดยจะศึกษาวิเคราะห์

- ประมวลรัษฎากร
- ระเบียบว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากร พ.ศ. 2525
- ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับที่ 285
- คำสั่งอธิบดีกรมสรรพากร
- ข้อหารือและแนวทางวินิจฉัยของกรมสรรพากร

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยจะใช้วิธีการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นหลักในการศึกษาข้อมูลจากประมวลรัษฎากร เอกสารอื่นๆ ของทางราชการ เช่น ระเบียบวิธีการปฏิบัติ นโยบายการจัดเก็บภาษีอากร เอกสารการฝึกอบรม หนังสือตอบข้อหารือ สถิติของทางราชการ คำพิพากษาศาลฎีกา ตำราและบทความเกี่ยวกับภาษีอากร ทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำมาเปรียบเทียบประเมินค่าเอกสารจากผู้เขียน เนื้อหาสาระ และคุณค่าของการวิจัยโดยนำมาศึกษา สรุปข้อมูล วิเคราะห์ วิจัย และหาข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ก็ได้อาศัยวิธีการสัมภาษณ์ (Interview)

1.6 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 เป็นแนวทางที่จะนำการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่พึงมี ข้อบกพร่องหรือช่องว่างให้มีความรัดกุมชัดเจนยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อประโยชน์แก่ผู้เสียภาษีและฝ่ายที่ดำเนินการจัดเก็บภาษี รวมทั้งปัญหาต่างๆ ในการติดตาม เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในเรื่องภาษีอากร

1.6.2 จะได้เป็นแนวทางในการสร้างบรรยากาศและความเข้าใจอันดีระหว่างผู้มีเงินได้ที่จะต้องเสียภาษีกับกรมสรรพากรให้มีภาพพจน์ต่างๆ ในทางที่ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1.6.3 เป็นแนวทางในการสร้างความสมัครใจในการชำระภาษีของผู้เสียภาษี

1.7 หลักการภาษีอากรที่ดี

Adam Smith ได้วางหลักเกณฑ์เกี่ยวกับภาษีที่ดีไว้ 4 ข้อ คือ

1.7.1 หลักความยุติธรรม ภาษีที่ดีต้องเก็บอย่างยุติธรรม หมายความว่าต้องเก็บให้ทั่วถึง โดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ และเก็บตามกำลังความสามารถของผู้เสียภาษี

1.7.2 หลักความแน่นอน หลักนี้กล่าวว่าภาษีที่ดีจะต้องมีความแน่นอนในวิธีการจัดเก็บ รวมทั้งนโยบายของรัฐที่เกี่ยวกับการภาษีอากรต้องมีความแน่นอน บทบัญญัติในกฎหมายภาษีจะต้องมีลักษณะชัดเจนพอที่จะทำให้ธุรกิจภาคเอกชนสามารถวางแผนการดำเนินงานของตนได้ให้สอดคล้องกับระบบภาษีที่เป็นอยู่

1.7.3 หลักความสะดวก กล่าวคือ ภาษีอากรที่ดีควรกำหนดไว้ในลักษณะที่ให้ความสะดวกแก่ผู้เสียภาษีและการบริหารการจัดเก็บ ระยะเวลาที่เหมาะสมในการเรียกเก็บภาษีอากร¹

¹ เอกสารการสอนชุดวิชาการเงินธุรกิจและการภาษีอากร

1.7.4 หลักความประหยัด ภาษีส่ที่จะต้องประหยัด หมายความว่า จะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อย แต่เก็บภาษีได้มาก¹ นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงความประหยัดทางด้านผู้เสียภาษีด้วย. หมายความว่า ในการที่จะเสียภาษีน้ัน ผู้เสียภาษีนอกจากจะต้องเสียเงินค่าภาษีแล้ว ยังต้องเสียเงินค่าใช้จ่ายในการเสียภาษี เช่น ค่าเก็บหลักฐาน ค่าทำบัญชี ค่าที่ปรึกษาภาษี ค่ารถไปติดต่อหน่วยงานจัดเก็บภาษี ค่าเวลาและค่าเสียโอกาสของผู้เสียภาษี ค่าใช้จ่ายในการเสียภาษีของผู้เสียภาษีน้ันเรียกว่า "ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี" (compliance cost) ระบบภาษีที่ประหยัดจะต้องมีค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษี (compliance cost) ต่ำด้วย²

หลักภาษีที่ดีของ Adam Smith ทั้ง 4 ข้อมีมานานแล้ว หลายประเทศในโลกได้นำเอาหลักการนี้มาเป็นหลักในการวางนโยบายเกี่ยวกับภาษีอากรรวมทั้งประเทศไทยด้วย

ประเทศไทยเริ่มมีการจัดเก็บภาษีมานานแล้ว แต่เริ่มเป็นรูปแบบเมื่อมีพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลรัษฎากร พุทธศักราช 2481 ซึ่งได้ใช้มาจนถึงทุกวันนี้โดยมีการแก้ไขและปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมอยู่ตลอด

ประมวลรัษฎากรจัดแบ่งการจัดเก็บภาษีอากรเป็น 5 ประการคือ

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
2. ภาษีเงินได้นิติบุคคล
3. ภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. อากรแสตมป์
5. ภาษีธุรกิจเฉพาะ

² เรืองเดียวกัน, หน้า 32-35.

แต่ก่อนที่จะมาศึกษาถึงเรื่องการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลจาก
ยอดรายรับนั้น ควรจะศึกษาโครงสร้างของนิติบุคคลไทยก่อน

1.8 โครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคล

ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากร มีหลักการจัดเก็บ
จากกำไรสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล
ในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งตามปกติจะมีกำหนดระยะเวลาบัญชี
12 เดือน นอกจากการจัดเก็บตามวิธีดังกล่าวแล้ว ยังมีวิธีการจัดเก็บโดย
วิธีอื่นอีก เช่น เก็บจากยอดรายรับหรือยอดขายก่อนหักรายจ่ายใดๆ หรือเก็บ
จากค่าโดยสาร ค่าระวาง จากกิจการขนส่ง หรือเก็บจากจำหน่ายเงินกำไร
ไปต่างประเทศ ฯลฯ เป็นต้น

1.8.1 ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ได้แก่ บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคล โดยประมวลรัษฎากร ได้มีคำนิยามของคำว่า "บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน
นิติบุคคล" ไว้เป็นพิเศษ กล่าวคือ³

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล
ประกอบด้วย

(1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย
ได้แก่

(ก) บริษัทจำกัด

(ข) ห้างหุ้นส่วนจำกัด

(ค) ห้างหุ้นส่วนสามัญจดทะเบียน (ห้างหุ้นส่วนสามัญ
นิติบุคคล)

³ไพจิตร วิจารณ์านิช, ภาษีสรรพากร (กรุงเทพฯ : หสน.สามเจริญ
พานิช, 2531), หน้า 201.

(2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

(ก) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และกระทำกิจการในที่อื่นๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย

(ข) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และกระทำกิจการในที่อื่นๆ รวมทั้งในประเทศไทยด้วย และกิจการที่ทำนั้น เป็นกิจการประเภทการขนส่งผ่านประเทศต่างๆ

(ค) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (2) (3) (4) (5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย (ตามมาตรา 70)

(ง) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ มีลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อ ในการประกอบกิจการในประเทศไทยซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้ หรือผลกำไรในประเทศไทย (ตามมาตรา 76 ทวิ)

(3) กิจการซึ่งดำเนินการเป็นทางการค้าหรือหากำไรโดย

(ก) รัฐบาลต่างประเทศ

(ข) องค์การของรัฐบาลต่างประเทศ

(ค) นิติบุคคลอื่นที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ

(4) บริษัทมหาชน จำกัด

(5) กิจการร่วมค้า ได้แก่ กิจการที่ดำเนินการร่วมกันเป็นทางการค้าหรือหากำไรระหว่าง

(ก) บริษัทกับบริษัท

(ข) บริษัทกับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ค) ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กับห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) บริษัท และหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลกับบุคคลธรรมดา คณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนสามัญหรือนิติบุคคลอื่น

(6) มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นองค์การสาธารณกุศล (มาตรา 39)

ข้อสังเกต นิติบุคคลที่ไม่ต้องเสียภาษีเงินได้

นิติบุคคลอื่นๆ นอกจากที่กล่าวในข้อ 1. และเฉพาะที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทย เช่น กระทรวง ทบวง กรม องค์การของรัฐบาลหรือสหกรณ์ ไม่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เนื่องจากไม่เข้าลักษณะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามบทบัญญัติแห่งประมวลรัษฎากร

อย่างไรก็ตามยังมีนิติบุคคลอีกบางประเภทที่เข้าลักษณะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล แต่ได้รับการยกเว้นตามบทบัญญัติของกฎหมายต่างๆ ได้แก่

- (1) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามข้อผูกพันที่ประเทศไทยมีอยู่ตามสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจหรือทางเทคนิคระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ
- (2) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน
- (3) บริษัทจำกัดและนิติบุคคลที่มีสภาพเช่นเดียวกับบริษัทจำกัด ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยหรือกฎหมายต่างประเทศ ได้รับการยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลตามพระราชบัญญัติภาษีเงินได้ปิโตรเลียม
- (4) บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามสัญญาว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนที่รัฐบาลไทยได้ทำกับรัฐบาลต่างประเทศ
- (5) มูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศกำหนดให้เป็นองค์การสาธารณกุศล

1.8.2 ฐานในการคำนวณภาษี

ฐานภาษีถือเป็นที่ยอมรับของประเภทภาษี และยังหมายความถึงจำนวนเงินพึงประเมินที่นำมาคำนวณ จำนวนภาษีตามอัตราที่กำหนดไว้⁴ ฐานในการคำนวณเงินได้นิติบุคคล แยกออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

- (1) การคำนวณภาษีโดยกำไรสุทธิ
- (2) การคำนวณภาษีจากยอดรายรับ

⁴ ภาณุจนา นิมมานเหมินทร์ เอกสารการสอนวิชาภาษีอากร (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) หน้า 73.

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลโดยทั่วไปเป็นการคำนวณจากกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งได้จากกิจการ หรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชี (มาตรา 65) ประมวลรัษฎากรมิได้กำหนดวิธีการคำนวณไว้โดยเฉพาะ จึงจำเป็นต้องอาศัยวิธีคำนวณตามหลักการบัญชีเพื่อกำหนดยอดกำไรสุทธิตามที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ (การคำนวณกำไรสุทธิและขาดทุนสุทธิ) และมาตรา 65 ตรี (รายการที่ไม่ให้ถือเป็นรายจ่ายในการคำนวณกำไรสุทธิ)

ในกรณีที่นิติบุคคลที่มีสาขาประกอบกิจการในต่างประเทศ ภาษีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กรณีที่มีสาขาประกอบกิจการในต่างประเทศจะต้องนำเงินได้หรือกำไรสุทธิของสาขาในต่างประเทศมารวมคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีในประเทศไทยด้วย เพราะถือว่าเป็นเงินได้หรือกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเดียวกัน ส่วนภาษีเงินได้ที่เสียในต่างประเทศอาจนำมาหักเป็นรายจ่ายหรือถือเป็นเครดิตหักจากภาษีเงินได้ที่ต้องเสียในประเทศไทยตามความตกลงว่าด้วยการเว้นการเก็บภาษีซ้อนที่ประเทศไทยทำไว้กับประเทศที่มีสาขาตั้งอยู่นั้นเป็นกรณีๆ ไป⁵

ส่วนการคำนวณภาษีจากยอดรายรับแยกพิจารณาเป็น 5 กรณีคือ ก. โดยที่บทบัญญัติมาตรา 66 วรรคสอง และมาตรา 76 ทวิ วรรคสอง ได้กำหนดว่าในกรณีที่บริษัทต่างประเทศไม่สามารถคำนวณกำไรสุทธิได้ให้นำบทบัญญัติตามมาตรา 71(1) มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งบทบัญญัติตามมาตรา 71(1) เป็นเรื่องของการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับหรือยอดขายก่อนหักรายจ่าย ปรากฏว่ามีบริษัทต่างประเทศหลายแห่งเข้าใจผิดว่า ในกรณีที่ไม่สามารถคำนวณกำไรสุทธิได้ บริษัทสามารถเสียภาษีในอัตรา 5% ของยอดขายได้ ความจริงนั้นการที่จะเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใด หรือยอดขายก่อนหักรายจ่ายใดๆ ได้นั้น จะต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรก่อน เพื่อป้องกันมิให้บริษัทหรือ

⁵ไพจิตร โรจนวานิช, ภาษีสรรพากร, หน้า 204.

ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลยื่นแบบเสียภาษีเงินได้ในนิติบุคคลในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย โดยมีได้ขออนุมัติก่อน กรมสรรพากรจึงได้ออกคำสั่งป.13/2528 กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของรายรับไว้

ข. กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศเข้ามาประกอบกิจการในประเทศไทย ประเภทการขนส่งระหว่างประเทศ ประมวลรัษฎากรกำหนดให้เก็บภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 3 ของค่าโดยสาร ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บในประเทศไทย ก่อนหักรายจ่าย หรือร้อยละ 3 ของค่าระวาง ค่าธรรมเนียม และประโยชน์อื่นใดที่เรียกเก็บเนื่องในการรับขนของออกจากประเทศไทย (มาตรา 67) อย่างไรก็ตามก็ได้ออกได้อื่นๆ เช่น รายได้จากการขายสินค้าบางอย่าง ซึ่งมีใช้เป็นรายได้ประเภทการขนส่งระหว่างประเทศ ในกรณีดังกล่าวรายได้จากการขายสินค้าจึงต้องเสียภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิตามปกติ

ค. กรณีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศมิได้ประกอบกิจการในประเทศไทย แต่ได้รับเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40(2)(3)(4)(5) หรือ (6) ที่จ่ายจากหรือในประเทศไทย จะต้องเสียภาษีเงินได้ในนิติบุคคล โดยผู้จ่ายเงินมีหน้าที่ต้องหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา 70 แห่งประมวลรัษฎากร

ง. กรณีจำหน่ายเงินกำไรไปต่างประเทศ นอกจากจะจัดเก็บภาษีโดยหลักการอื่นที่นอกเหนือไปจากกำไรสุทธิดังกล่าวข้างต้นแล้ว ประมวลรัษฎากรยังได้กำหนดการจัดเก็บภาษีเงินได้ในนิติบุคคล จากการจำหน่ายเงินกำไรหรือเงินประเภทอื่นใดที่กันไว้จากกำไรหรือที่ถือได้ว่าเป็นเงินกำไร ออกไปจากประเทศไทยด้วย (มาตรา 70 ทวิ)

จ. กรณีมูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ประมวลรัษฎากรบัญญัติให้นิติบุคคลประเภทนี้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ในนิติบุคคล จากการประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ต่างๆ อันมิใช่ค่าลงทะเบียน ค่าบำรุงที่ได้รับ

จากสมาชิก หรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการบริจาคหรือจากการให้โดยเสน่หา โดยจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10 ของรายรับ และได้มีพระราชกฤษฎีกา (ฉบับที่ 168) พ.ศ. 2529 ลดอัตราสำหรับเงินได้ตามมาตรา 40 (8) ลงจัดเก็บในอัตราร้อยละ 2

1.8.3 การคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล

1.8.3.1 การคำนวณภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิ

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ จะต้องคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล และยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีปีละ 2 ครั้ง ดังนี้

ก. การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากประมาณการกำไรสุทธิก่อนสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากประมาณการกำไรสุทธินั้นได้บัญญัติไว้ในมาตรา 67 ทวิ คือ

(1) สำหรับบริษัทจดทะเบียน ธนาคารพาณิชย์หรือบริษัทเงินทุน ฯลฯ ต้องคำนวณและชำระภาษีจากกำไรสุทธิของ 6 เดือนแรกของรอบระยะเวลาบัญชี

(2) สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล นอกจากข้อ (1) ให้คำนวณและชำระภาษีจากจำนวนกึ่งหนึ่งของประมาณการกำไรสุทธิในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และยังต้องจัดให้มีการสอบทางงบแสดงฐานะทางการเงิน เมื่อครบกำหนด 6 เดือนด้วย

ประกาศอธิบดีกรมสรรพากร เกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 43) เรื่องกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขสำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ตามมาตรา 67 ทวิ (2) แห่งประมวลรัษฎากร 2535

ตัวอย่าง บริษัทกิจสยามมอเตอร์ จำกัด ทำกิจการขายมอเตอร์
ได้ประมาณการกำไรสุทธิสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปี 2532 เท่ากับ
5,000,000 บาท บริษัทจะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากประมาณการ
กำไรสุทธิ ดังนี้

ประมาณการกำไรสุทธิทั้งรอบระยะเวลาบัญชี 6,000,000 บาท
ประมาณการกำไรสุทธิสำหรับหกเดือนแรกของ
รอบระยะเวลาบัญชี 3,000,000 บาท
ภาษีเงินได้นิติบุคคล 30% ของ 3,000,000 บาท = 90,000 บาท

ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากประมาณการกำไรสุทธินี้ ให้ถือเป็นเครดิต
ในการภาษีเงินได้นิติบุคคลเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี คือ เอาไปหักออกจากภาษี
ที่จะต้องเสียจากกำไรสุทธิของทั้งรอบระยะเวลาบัญชี และในกรณีที่ภาษีที่เสียจาก
ประมาณการกำไรสุทธิ สูงกว่าภาษีที่จะต้องเสียทั้งรอบระยะเวลาบัญชี บริษัทหรือ
ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลก็มีสิทธิขอคืนภาษีที่ชำระไว้เกินได้

อย่างไรก็ตาม เพื่อป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คำนวณ
จาก ประมาณการกำไรสุทธิที่น้อยกว่าความเป็นจริง หรือไม่ยื่นรายการเสียภาษี
กลางปีเลย ประมวลรัษฎากรได้มีบทบัญญัติตามมาตรา 67 ตรี ลงโทษบริษัทหรือ
ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) ไม่ยื่นรายการและชำระภาษีจากประมาณการกำไรสุทธิ
- (2) ยื่นรายการและชำระภาษีจากประมาณการกำไรสุทธิ

โดยแสดงประมาณการกำไรสุทธิขาดไปเกินร้อยละยี่สิบห้าของกำไรสุทธิ ซึ่งได้
จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น โดยไม่มี
เหตุอันสมควร

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่กระทำดังกล่าว จะถูกลงโทษ
โดยต้องเสียเงินเพิ่มอีกร้อยละ 20 ของจำนวนเงินภาษีที่ต้องชำระ จาก
ประมาณการกำไรสุทธิหรือของกึ่งหนึ่งของจำนวนเงินภาษีที่ต้องเสียใน
รอบระยะเวลาบัญชีนั้นหรือของภาษีที่ชำระขาด แล้วแต่กรณี

ข. การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิเมื่อสิ้นรอบ
ระยะเวลาบัญชี

เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลได้คำนวณกำไรสุทธิตามเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร ให้นำกำไรสุทธิดังกล่าวมาคำนวณเสียภาษีตาม
อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล จะได้ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระ ถ้าคำนวณ
กำไรสุทธิออกมาแล้วปรากฏว่าไม่มีกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ บริษัทไม่ต้อง
คำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

ถ้าการจัดการบัญชีของบริษัทได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีโดย
ไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร เมื่อจะคำนวณภาษี
บริษัทจะต้องปรับปรุงกำไรดังกล่าวให้เป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน
ประมวลรัษฎากรแล้ว จึงคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตัวอย่าง

บริษัท เจริญชัย จำกัด เป็นบริษัทจดทะเบียนตามกฎหมายไทย
ปี 2534 บริษัทมีกำไรสุทธิ 100,000 บาท กำไรสุทธินี้ได้คำนวณตามเงื่อนไข
ที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรแล้ว

$$\text{ภาษีเงินได้นิติบุคคล} = 100,000 \times 30\% = 30,000 \text{ บาท}$$

ตัวอย่าง

ห้างหุ้นส่วนจำกัดการเกษตร จำกัด จดทะเบียนตามกฎหมาย
ในปี 2534 ห้างขาดทุนสุทธิ 50,000 บาท ขาดทุนสุทธินี้ได้คำนวณตาม
เงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากรแล้ว

ห้างไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เพราะไม่มีกำไรสุทธิ มีแต่
ขาดทุนสุทธิ⁷

⁷ไพจิตร โรจนวานิช, ภาษีสรรพากร, หน้า 205.

กรณีการคำนวณภาษีจากกำไรสุทธิ

ตามประมวลรัษฎากรได้กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล จากกำไรสุทธิซึ่งคำนวณได้จากรายได้จากกิจการหรือ เนื่องจากกิจการที่กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีหักด้วยรายจ่ายตามเงื่อนไข ที่ระบุไว้ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี โดยการคำนวณรายได้และ รายจ่ายให้ใช้เกณฑ์สิทธิ โดยให้นำรายได้ที่เกิดขึ้นในรอบระยะเวลาบัญชีใด แม้ว่าจะยังไม่ได้รับชำระในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น มารวมคำนวณเป็นรายได้ ในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และให้นำรายจ่ายทั้งสิ้นที่เกี่ยวกับรายได้นั้น แม้จะ ยังมิได้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีนั้นมารวมคำนวณเป็นรายจ่ายของรอบระยะเวลา บัญชีนั้น

ในกรณีจำเป็นผู้มีเงินได้จะขออนุมัติต่ออธิบดี เพื่อเปลี่ยนแปลง เกณฑ์สิทธิและวิธีการทางบัญชี เพื่อคำนวณรายได้และรายจ่ายได้ และเมื่อได้รับ อนุมัติจากอธิบดีแล้ว ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่นับแต่รอบระยะเวลาบัญชีที่อธิบดีกำหนดเป็นต้นไป

นอกจากนี้ยังได้มีบทบัญญัติมาตราต่างๆ กำหนดเงื่อนไขการคำนวณ กำไรสุทธิไว้ดังนี้

(1) มาตรา 65 ทวิ กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการหักค่าสิทธิหรือ และค่าเสื่อมราคา การตีราคาทรัพย์สินและสินค้าคงเหลือ การจำหน่ายหนี้สูญ การยกเว้นภาษีเงินได้สำหรับดอกเบี้ยและเงินปันผลในบางกรณี

(2) มาตรา 65 ตรี กำหนดรายจ่ายที่จะนำมาหักในการคำนวณ ภาษีเงินได้นิติบุคคลไม่ได้ หรือถ้าหากจะนำมาหักได้ก็ต้องเป็นไปตามเงื่อนไข ที่กำหนดไว้

(3) มาตรา 70 ตรี กำหนดให้ถือว่าการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลส่งสินค้าออกไปต่างประเทศให้แก่ สำนักงานใหญ่ สาขา ฯลฯ ให้ถือว่า การที่ได้ส่งสินค้านั้นเป็นการขายในประเทศไทย

(4) มาตรา 74 กำหนดวิธีการคำนวณกำไรสุทธิในกรณีบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล เลิกกันหรือควบเข้ากันกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลอื่น

การที่ประมวลรัษฎากรบัญญัติเงื่อนไขต่างๆ ในการคำนวณกำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล มีผลทำให้กำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลต่างไปจากกำไรสุทธิที่คำนวณขึ้นตามหลักเกณฑ์ และวิธีการทางบัญชี ดังนั้นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลจะต้องปรับปรุงกำไรสุทธิตามหลักการบัญชี ให้สอดคล้องกับเงื่อนไขตามประมวลรัษฎากรเพื่อให้ได้กำไรสุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล^๕

วิธีการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้นต้องพิจารณาอัตราภาษีที่ใช้ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คำนวณจากกำไรสุทธิ ปัจจุบันคิดในอัตรา 30% เดิม อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คำนวณจากกำไรสุทธิของบริษัทซึ่งจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่ากับ 30% ต่ำกว่าอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลทั่วไป (35%) เพราะรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมให้บริษัทเข้ามาจดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้มากขึ้น แต่ปัจจุบันตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้มีการพัฒนามากขึ้นจนไม่มีความจำเป็นต้องใช้มาตรการทางภาษีมาเป็นเครื่องจูงใจแล้ว จึงได้กำหนดให้ใช้อัตราภาษีเท่ากัน (แก้ไขโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร)^๖

ตามมาตรา 65 ตรี (12) ได้กำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใดก็ตาม เมื่อคำนวณหากำไรสุทธิแล้วปรากฏว่า

1. มีผลกำไรจากกิจการหรือ
2. มีผลขาดทุนจากกิจการ

^๕ ปรีดี บุญยัง, ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากกำไรสุทธิ (กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษากฎหมายภาษีอากร, 2535), หน้า 51.

^๖ พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร ฉบับที่ 13

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นยังไม่ต้องนำผลกำไรสุทธิ
ไปคำนวณเสียภาษีตามอัตราร้อยละ 30 ตามที่กฎหมายกำหนด แต่ยังมีโอกาส
ที่จะนำผลขาดทุนสุทธิในปีก่อนนั้นมาหัก ถ้าหักแล้วทำให้กำไรสุทธิหมดไป ก็ไม่ต้อง
เสียภาษีดังตัวอย่าง

บริษัท ก. จำกัด ดำเนินกิจการมีผลขาดทุนสุทธิ หลังจากการ
ปฏิบัติตามมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรีแล้ว และมีผลกำไรหลังจากการปฏิบัติ
ตามมาตรา 65 ทวิ และ 65 ตรี แต่ยังไม่ได้ออกผลขาดทุนสุทธิตามมาตรา
65 ตรี (12) ดังนี้

รอบระยะเวลาบัญชี	ผลกำไร	ผลขาดทุนสุทธิ
2523		20,000
2524	5,000	
2525	2,000	
2526		18,000
2527	5,000	
2528	3,000	
2529	20,000	
2530		6,000
2531	4,000	
2532		7,000
2533	13,000	
2534	10,000	

(1) ผลขาดทุนสุทธิของบัญชี บัญชีรอบระยะเวลาบัญชี 2523
จำนวน 20,000 บาท ยกมาหักจากผลกำไรได้ใน 5 รอบระยะเวลาบัญชี คือตั้งแต่
2524 ถึง 2528 ในระหว่างในรอบระยะเวลาบัญชีดังกล่าว มีผลกำไรอยู่
4 รอบระยะเวลาบัญชี คือ 2524, 2525, 2527 และ 2528 เป็นจำนวน
5,000 2,000 5,000 และ 3,000 บาท ตามลำดับ รวมเป็นเงิน
15,000 บาท ซึ่งนำผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2523 จำนวน
20,000 บาท มาหักได้หมดสิ้น จึงไม่มีกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีเงินได้ คงเหลือ
ผลขาดทุนสุทธิของปี 2523 อีก 5,000 บาท แต่จะนำมาหักจากผลกำไรของปี
2529 หรือปีต่อไปอีกไม่ได้เพราะเกินห้ารอบระยะเวลาบัญชีแล้ว

(2) ผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2526 จำนวน 18,000 บาท ยกมาหักจากผลกำไรในรอบระยะเวลาบัญชี 2529 ได้ เพราะยังไม่เกินห้ารอบระยะเวลาบัญชี และไม่ต้องหักกับผลกำไรในรอบระยะเวลาบัญชี 2527 และ 2528 เพราะผลกำไรดังกล่าวได้หักกับผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2523 ไปแล้ว เมื่อนำผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2526 จำนวน 18,000 บาท มาหักจากผลกำไรของรอบระยะเวลาบัญชี 2529 จำนวน 20,000 บาทแล้ว คงมีกำไรสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2529 เป็นจำนวน 2,000 บาท ซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้

(3) ผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2530 จำนวน 6,000 บาท ยกมาหักจากผลกำไรของรอบระยะเวลาบัญชี 2531 จำนวน 4,000 บาท จึงไม่มีกำไรสุทธิที่ต้องเสียภาษีในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น และยังมีผลขาดทุนสุทธียกมาหักในรอบระยะเวลาบัญชี 2533 ได้อีก 2,000 บาท

(4) ผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2532 จำนวน 7,000 บาท ยกมาหักจากผลกำไรของรอบระยะเวลาบัญชี 2533 ได้ โดยที่ผลกำไรของปี 2533 มีจำนวนทั้งสิ้น 13,000 บาท นำผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2530 มาหักไปแล้ว 2,000 บาท ตาม (3) ข้างต้น เมื่อนำผลขาดทุนสุทธิของรอบระยะเวลาบัญชี 2532 มาหักเพิ่มเติมอีก 7,000 บาท รวมหัก 9,000 บาท คงเหลือกำไรสุทธิจำนวน 4,000 บาท ซึ่งต้องเสียภาษีเงินได้¹⁰

1.8.3.2 การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่าย เป็นวิธีการคำนวณนอกเหนือไปจากการคำนวณจากกำไรสุทธิ ซึ่งแบ่งเป็นกรณีได้ดังนี้

¹⁰ กรมสรรพากร "หนังสือที่ กค.0807/10517" 8 กันยายน

ก. กิจการขนส่งคนโดยสารหรือขนของระหว่างประเทศ
ตัวอย่างสายการบินเจแปน ได้มีการขายตั๋วเครื่องบิน ค่าธรรมเนียม ดังนี้

ค่าตั๋วเครื่องบินกรุงเทพ-โตเกียว 1,000 บาท

ค่าขนส่งสินค้าจากโตเกียวมากรุงเทพฯ 5,000 บาท

สายการบินเจแปนจะต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลเท่าใด

ภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องเสีย = 3% ของ 1,000

= 300 บาท

ส่วนค่าขนส่งสินค้าไม่ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล เพราะเป็น
การขนส่งของเข้าในประเทศ

นอกจากนี้ยังมีบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตาม
กฎหมายของต่างประเทศ ที่กฎหมายกำหนดให้ถือว่าเป็นการประกอบกิจการ
ในประเทศไทยด้วย และมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากร
ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 76 ทวิ ว่า บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งขึ้นตาม
กฎหมายของต่างประเทศ มีลูกจ้างหรือผู้ทำการแทน หรือผู้ทำการติดต่อ
ในการประกอบกิจการในประเทศไทย ซึ่งเป็นเหตุให้ได้รับเงินได้หรือผลกำไร
ในประเทศไทย ให้ถือว่าบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ประกอบกิจการ
ในประเทศไทย และให้ถือว่าบุคคลผู้เป็นลูกจ้าง หรือผู้ทำการแทน หรือ
ผู้ทำการติดต่อเช่นว่านั้น ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล เป็นตัวแทน
ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ และ
ให้บุคคลนั้นมีหน้าที่และคามรับผิดชอบในการยื่นรายการ และเสียภาษีตามวิธีคำนวณ
ภาษี ตามแบบกำไรสุทธิโดยทั่วไป (มาตรา 67) แต่ถ้าไม่สามารถคำนวณ
กำไรสุทธิได้ ก็อาจขอเสียภาษีเงินได้ตามนัยมาตรา 71(1) คือร้อยละ 5
ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ หรือยอดขายก่อนหักรายจ่ายใดๆ ของ
รอบระยะเวลาบัญชี แล้วแต่ยอดใดจะมากกว่า ถ้าเจ้าพนักงานประเมิน
พิจารณาเห็นสมควร ก็อาจยินยอมให้เสียภาษีตามนัยดังกล่าวได้

ตัวอย่าง บริษัท เอ เป็นบริษัทรับเหมาก่อสร้าง มีรายได้จากการรับเหมาก่อสร้างในประเทศไทยปี 2534 จำนวน 1,000,000 บาท

ถ้าบริษัทเอ มีกำไรสุทธิ 100,000 บาท

เสียภาษีเงินได้นิติบุคคล 30%

$$\text{ภาษีเงินได้นิติบุคคล} = \frac{100,000 \times 30}{100} = 30,000 \text{ บาท}$$

แต่ถ้าบริษัทเอไม่สามารถนำบัญชี เอกสารหรือหลักฐานอื่นมาคำนวณภาษีได้ และขออนุมัติจากอธิบดีกรมสรรพากรขอเสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายและอธิบดีอนุมัติ

ดังนั้นภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทเอ

$$= \frac{5}{100} \times 1,000,000 = 50,000 \text{ บาท}^{11}$$

ข. ภาษีเงินได้นิติบุคคลของมูลนิธิหรือสมาคม มูลนิธิหรือสมาคมที่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้ คือ มูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้ แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิหรือสมาคมที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังประกาศตามมาตรา 47(7)(ข)¹²

ศูนย์วิทยทรัพยากร

¹¹ คำสั่งกรมสรรพากรที่ ป.13/2529 เรื่อง การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศและกระทำการกิจการในประเทศไทย ตามมาตรา 66 และมาตรา 67 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร

¹² ประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยภาษีเงินได้และภาษีการค้า เรื่องหลักเกณฑ์การพิจารณาประกาศกำหนดองค์การ สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษา ตามมาตรา 47 (7) (ข) และมาตรา 79 ตรี (8) (ข) แห่งประมวลรัษฎากร 2530

มูลนิธิหรือสมาคมใดมิได้จดทะเบียนการจัดตั้งให้ถูกต้องตามกฎหมาย ก็จะมีฐานะเป็นเพียงคณะบุคคล ซึ่งอาจจะต้องภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เช่น บริษัทจัดตั้งสโมสรสำหรับพนักงานเพื่อดำเนินกิจกรรมสำหรับพนักงาน หรือนักศึกษาจัดตั้งสโมสรหรือชมรมต่างๆ โดยมิได้ผูกพันกับนิติบุคคล ซึ่งจะต้องเสียภาษีเงินได้อย่างบุคคลธรรมดา แม้ว่าจะไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า หรือเพื่อที่จะแบ่งปันกำไรก็ตาม มูลนิธิหรือสมาคมที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายแล้ว จะมีฐานะเป็นบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร ซึ่งจะมีหน้าที่สำคัญคือภาษีเงินได้นิติบุคคล

ตัวอย่าง มูลนิธิคนชรามีรายได้ในปี 2535 ดังนี้คือ
 รายได้จากการขายอาหาร 100,000 บาท ดอกเบี้ยธนาคาร 10,000 บาท
 ภาษีจากการขายอาหารร้อยละ 2 = $\frac{2}{100} \times 100,000$
 = 2,000 บาท
 ภาษีจากดอกเบี้ยร้อยละ 10 = $\frac{10}{100} \times 10,000$
 = 1,000 บาท
 รวมภาษีที่ต้องชำระทั้งสิ้น 2,000 + 1,000 = 3,000 บาท

ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ไม่ปฏิบัติตามระเบียบของกรมสรรพากร ในกรณีที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลมิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดไว้ในบางประการ หรือไม่ได้ให้ความร่วมมือกับพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบ รัฐก็มีมาตรการที่จะดำเนินการกับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนประเภทนี้ โดยให้เจ้าพนักงานมีอำนาจที่จะคำนวณภาษีจากยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นได้ ซึ่งปัจจุบันนี้ให้ประเมินได้ในอัตราร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ เช่น มีรายรับในรอบระยะเวลาบัญชีปีนี้เป็นเงิน 1 ล้านบาท ก็ประเมินให้เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 ของยอดเงินดังกล่าว โดยไม่ยอมให้หักรายจ่ายใดๆ จึงเป็นภาษีที่จะต้องเสียถึง 50,000 บาท ซึ่งถ้าหากคำนวณกำไรสุทธิตามหลักเกณฑ์

ธรรมดาทั่วไปแล้ว บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนี้อาจเสียภาษีน้อยกว่านี้ เพราะจะต้องนำค่าใช้จ่ายต่างๆ มาหักออก และหากขาดทุนสุทธิแล้วก็ไม่ต้องเสียภาษีเลย¹³

1.8.4 การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเงินได้นิติบุคคล กรมสรรพากรได้กำหนดให้มีการยื่นแบบแสดงรายการดังนี้

1.8.4.1 การยื่นแบบแสดงรายการและการชำระภาษีเมื่อสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

แบบแสดงรายการที่ใช้ยื่นสำหรับภาษีในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้น ต้องยื่นแบบที่อธิบดีกำหนดต่ออำเภอ พร้อมกับชำระภาษีภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี สำหรับแบบแสดงรายการที่อธิบดีกำหนดให้ยื่นเกี่ยวกับภาษีเงินได้นิติบุคคลนั้น ได้แก่

(1) แบบ ภ.ง.ด.50 สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เสียภาษีเงินได้จากกำไรสุทธิ

(2) แบบ ภ.ง.ด.52 สำหรับบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายของต่างประเทศ ซึ่งกระทำการขนส่งผ่านประเทศต่างๆ ที่เสียภาษีจากยอดรายรับจากการขนส่งระหว่างประเทศ

(3) แบบ ภ.ง.ด.55 สำหรับนิติบุคคลประเภทมูลนิธิหรือสมาคมที่ประกอบกิจการซึ่งมีรายได้¹⁴

การยื่นแบบแสดงรายการดังกล่าว ผู้เสียภาษีจะต้องยื่นเอกสารประกอบพร้อมแบบแสดงรายการมีดังนี้

1) บัญชีทำการค้ากำไรขาดทุน บัญชีกำไร และงบดุล ซึ่งต้องมีผู้สอบบัญชีทำการตรวจสอบ (มาตรา 68 ทวิ)

¹³ ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม, กรณีศึกษาภาษีอากร (กรุงเทพฯ : บ.ประจักษ์วงค์ จก. 2531), หน้า 141.

¹⁴ ประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 16) เรื่องกำหนดแบบแสดงรายการเกี่ยวกับภาษีเงินได้ของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล 2530.

2) รายละเอียดสินค้าคงเหลือในวันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี

3) รายละเอียดและหนังสือสำคัญแสดงการหักภาษี ณ ที่จ่าย เมื่อมีการหัก ณ ที่จ่าย (มาตรา 69 ทวิ)

4) รายละเอียดการจำหน่ายหนี้สูญ ถ้ามี โดยต้องแสดงชื่อ และที่อยู่ของลูกค้าหนี้ จำนวนหนี้ที่จำหน่าย วัน เดือน ปี ที่เกิดหนี้

1.8.4.2 การยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีก่อน
รอบระยะเวลาบัญชี

บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลไม่ว่าจะมีเงินทุนจดทะเบียนหรือยอดขายจำนวนเท่าใดก็ตาม มีหน้าที่ยื่นรายการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล ประमाणการกำไรสุทธิภายใน 2 เดือน นับแต่วันสุดท้ายของหกเดือนแรกของรอบระยะเวลาบัญชี

การเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลจากประमाणการกำไรสุทธินั้น กฎหมายกำหนดให้บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล จัดทำประमाणการกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิ (ทั้งปี) ซึ่งได้จากกิจการหรือเนื่องจากกิจการที่ได้กระทำหรือจะได้กระทำในรอบระยะเวลาบัญชีได้กำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิเท่าใดให้นำกึ่งหนึ่งของกำไรสุทธิที่ประमाणการได้นั้นมาคำนวณภาษีตามอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล (มาตรา 67 ทวิ)

1.8.4.3 วิธีการชำระภาษีโดยถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย
ผู้มีหน้าที่หักภาษี ณ ที่จ่ายก็คือ บุคคลที่กฎหมายได้กำหนดไว้ดังนี้

1. รัฐบาล รวมถึง กระทรวง ทบวง กรม
2. องค์การของรัฐบาล
3. เทศบาล
4. สุขาภิบาล
5. องค์การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
6. บุคคลธรรมดา
7. บริษัท

8. ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล
9. มูลนิธิ
10. สมาคม
11. คณะบุคคล

ผู้มีหน้าที่หักภาษีเงินได้นิติบุคคล ณ ที่จ่าย ต้องหักภาษี
 ทุกคราวที่มีการจ่ายเงินได้ และมีกฎหมายกำหนดให้ต้องหักภาษีพร้อมออก
 หนังสือรับรองภาษีเงินได้นิติบุคคลหัก ณ ที่จ่าย หรือออกใบเสร็จรับเงินให้แก่
 ผู้ถูกหักภาษี แล้วนำส่งภาษีนั้นต่อสำนักงานสรรพากรอำเภอท้องที่¹⁵

1.8.5 อำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานประเมิน

เมื่อผู้เสียภาษีอากรยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคล
 แล้ว เจ้าพนักงานก็จะดำเนินการตามกระบวนการที่กฎหมายกำหนด

เจ้าพนักงานประเมินตามประมวลรัษฎากร หมายถึง บุคคล
 หรือคณะบุคคลที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังแต่งตั้ง ตามมาตรา 16 เช่น
 ข้าราชการพลเรือนสามัญ ตั้งแต่ระดับ 3 ขึ้นไปที่สังกัดกองคอมพิวเตอร์
 สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง เป็นเจ้าพนักงานประเมิน สำหรับการรวบรวม
 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เสียภาษีอากร¹⁶

อำนาจเจ้าพนักงานประเมินตามประมวลรัษฎากรนั้นอาจจะแบ่ง
 ให้เห็นพอสังเขป ดังนี้

(1) อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง เช่น อำนาจกำหนด
 ให้ผู้เสียภาษีไปเสียภาษีอากร ณ สำนักงานแห่งอื่น นอกจากที่ว่าการอำเภอ
 (มาตรา 3 จัตวา) อำนาจในการขยายกำหนดเวลาตามประมวลรัษฎากร
 เมื่อเห็นสมควร (มาตรา 3 อัญช วรรค 3)

¹⁵ กฎกระทรวงฉบับที่ 144 ว่าด้วยภาษีเงินได้ 2522

¹⁶ ประกาศกระทรวงการคลังว่าด้วยการแต่งตั้งเจ้าพนักงาน
 (ฉบับที่ 6) เรื่องแต่งตั้งเจ้าพนักงานประเมินตามประมวลรัษฎากร 2522

(2) อำนาจอธิปไตยกรมสรรพากร เช่น อำนาจออกคำสั่งให้ตรวจค้น หรือยึดบัญชีเอกสารในเขตกรุงเทพมหานคร (มาตรา 3 เบญจ)

(3) อำนาจเจ้าพนักงานประเมินและพนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น

1) อำนาจประเมินภาษีตามแบบแสดงรายการที่ยื่น

(มาตรา 18)

2) อำนาจประเมินภาษีจากยอดรายรับหรือยอดขายก่อนหัก รายจ่ายใดๆ (มาตรา 71)

3) อำนาจเข้าไปในสถานการค้าของผู้ประกอบการ พร้อมทั้ง มีอำนาจเรียกและยึดตราสารมาทำการตรวจสอบ (มาตรา 123)

เมื่อผู้เสียภาษียื่นแบบแสดงรายการแล้ว ประกอบกับอำนาจ ของเจ้าพนักงานประเมินตามประมวลรัษฎากรทำให้เจ้าพนักงานมีอำนาจ

ก. ประเมินเรียกเก็บภาษีก่อนถึงกำหนดยื่นรายการเพื่อ เสียภาษี ซึ่ง

1). กรณีตามมาตรา 18 ทวิ เจ้าพนักงานประเมินมี อำนาจเรียกเก็บภาษีได้ทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีเงินได้นิติบุคคล และ ภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยเมื่อได้ประเมินแล้ว ก็จะแจ้งจำนวนภาษีที่ต้องเสียไปยัง ผู้ต้องเสียภาษี และผู้ต้องเสียภาษีต้องชำระภายใน 7 วัน นับแต่วันได้รับแจ้ง การประเมิน

2). กรณีตามมาตรา 60 ทวิ เจ้าพนักงานประเมิน มีอำนาจเรียกเก็บได้เฉพาะภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา การเก็บกรณีนี้ไม่จำเป็นต้องชำระภาษีภายใน 7 วัน เจ้าพนักงานประเมินอาจกำหนดชำระภายในกี่วัน ก็ได้ตามที่เห็นสมควร ซึ่งตามปกติมีกำหนด 30 วัน (มาตรา 64)

ข. การประเมินเรียกเก็บภาษีภายหลังกำหนดเวลายื่น รายการแล้ว

1). การประเมินตามแบบแสดงรายการที่ยื่น เมื่อผู้ต้อง เสียภาษีได้ยื่นแบบแสดงรายการและชำระภาษีพร้อมกับการยื่นแบบแสดงรายการ ไว้แล้ว เจ้าพนักงานประเมินยังมีอำนาจที่จะทำการประเมินเรียกเก็บภาษี เพิ่มเติมได้อีกภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด ถ้าปรากฏว่ารายการที่ผู้ต้อง

เสียภาษียื่นไว้ต่อเจ้าพนักงานประเมินนั้นไม่ถูกต้องครบถ้วนตามความจริง
เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจในการที่จะเรียกมาทำการตรวจสอบได้ส่วนหรือ
ประเมินเรียกเก็บภาษีเพิ่มเติมได้

การประเมินภาษีกรณีนี้ เจ้าพนักงานประเมินจะทำการ
ประเมิน โดยการตรวจรายการในแบบแสดงรายการที่ผู้เสียภาษียื่นไว้ ซึ่งอาจ
มีข้อผิดพลาดในรายละเอียดต่างๆ เช่น ศานวนลดตัวเลขผิด หักค่าใช้จ่ายผิด
หักค่าลดหย่อนผิด หรือการประเมินภาษีกรณีที่จะต้องเฉลี่ยระหว่างหน่วยงาน
ที่ออกภาษีให้กับเงินได้จากการอื่นซึ่งเป็นของส่วนตัว เป็นต้น การประเมินตาม
นัยข้างต้น เจ้าพนักงานประเมินอาจเชิญผู้เสียภาษีมาสอบถามข้อเท็จจริง
ด้วยก็ได้¹⁷

การประเมินภาษีกรณีนี้ จำกัดอยู่ในขอบเขตที่
เจ้าพนักงานประเมินจะต้องประเมินตามแบบแสดงรายการที่ผู้เสียภาษียื่นไว้
เท่านั้น จะนำรายการอื่นนอกเหนือจากที่ได้แสดงไว้ในแบบมาประเมินไม่ได้
เมื่อประเมินแล้วมีภาษีที่จะต้องเสียเพิ่มก็ให้แจ้งการประเมิน ให้ผู้ต้องเสียภาษี
ทราบ สำหรับตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2525 เป็นต้นไป จะต้องเรียกเก็บเงินเพิ่มอีก
ร้อยละ 1.5 ต่อเดือน หรือเศษของเดือน (มาตรา 27)

2). การประเมินภาษีเนื่องจากการตรวจสอบ

การประเมินเรียกเก็บภาษีโดยวิธีนี้ เจ้าพนักงาน
ประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกผู้เสียภาษี มาทำการได้ส่วนตรวจสอบเกี่ยวกับ
รายการที่ยื่นหรือมิได้ยื่นเสียภาษีไว้ได้ และในการได้ส่วนตรวจสอบนี้ เจ้าพนักงาน
ประเมินมีอำนาจสั่งให้ผู้เสียภาษีนำบัญชีเอกสารหลักฐานมาแสดงประกอบการ
ได้ส่วนตรวจสอบก็ได้ การดำเนินการเกี่ยวกับการได้ส่วนตรวจสอบและวิธีการ
ตรวจสอบ แยกออกได้ดังนี้

¹⁷ สุเทพ พงษ์พิทักษ์ "ภาษีมูลค่าเพิ่ม : ภาษีอากรประเมิน,"
สรรพากรสาร 33, 6 (พฤศจิกายน-ธันวาคม, 2527), หน้า 87-89.

กรณีที่ 1. ผู้มีเงินได้ยื่นแบบแสดงรายการแล้ว ภายในเวลาสองปีนับแต่วันที่ได้ยื่นรายการแล้ว เจ้าพนักงานประเมินมีเหตุที่แสดงได้ว่าผู้ใดแสดงรายการตามแบบที่ยื่นไม่ถูกต้องตามความจริงหรือไม่บริบูรณ์ เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้ยื่นรายการนั้นมาไต่สวนและออกหมายเรียกพยานกับสั่งให้ผู้ยื่นรายการ หรือพยานนั้นนำบัญชีหรือพยานหลักฐานอื่นที่จำเป็นมามอบให้เจ้าพนักงาน แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน นับแต่วันส่งหมาย (มาตรา 19)

เมื่อได้จัดการตามที่กล่าวข้างต้น และทราบข้อความแล้ว เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจที่จะแก้จำนวนเงินที่ประเมินหรือที่ยื่นรายการไว้เดิม โดยอาศัยพยานหลักฐานที่ปรากฏ และแจ้งจำนวนเงินที่ต้องชำระอีกไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ในกรณีนี้จะออกฤทธิ์การประเมินได้ (มาตรา 20)

กรณีที่ 2 ผู้มีเงินได้ไม่ยื่นแบบแสดงรายการ ผู้ใดไม่ยื่นรายการให้อำเภอหรือเจ้าพนักงานประเมิน แล้วแต่กรณีมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้ยื่นมาไต่สวน และออกหมายเรียกพยาน กับสั่งให้ผู้ที่ไม่ยื่นรายการหรือพยานนั้นนำบัญชีหรือพยานหลักฐานอื่นอันควรแก่เรื่องมาแสดงได้ และสามารถเรียกตรวจสอบย้อนหลังได้ภายในกำหนดเวลาสิบปี¹⁸ ทั้งนี้เป็นไปตามหลักกฎหมายอายุความทั่วไปในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 193/30 แต่ต้องให้เวลาล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 7 วัน นับแต่วันส่งหมาย (มาตรา 23)

เมื่อได้จัดการตามที่กล่าวข้างต้นและทราบข้อความแล้ว อำเภอหรือเจ้าพนักงานประเมินแล้วแต่กรณี มีอำนาจประเมินภาษีอากร และแจ้งจำนวนภาษีอากรที่ต้องชำระไปยังผู้ต้องเสียภาษีอากร ในกรณีนี้จะออกฤทธิ์การประเมินก็ได้ (มาตรา 24)

¹⁸ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1106/2520 ซึ่งวินิจฉัยว่า อายุความการใช้สิทธิเรียกร้องสำหรับภาษีเงินได้มีกำหนด 10 ปี

3). การประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลจากยอดรายรับ (มาตรา 71(1)) เป็นการประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลวิธีหนึ่ง เนื่องจากมีกรณีดังต่อไปนี้

1. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นไม่ยื่นแบบแสดงรายการหรือรายการที่จำเป็นต้องใช้ในการคำนวณภาษี หรือ
2. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นไม่ได้ทำบัญชีหรือ
3. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลนั้นลงบัญชีไว้ไม่ครบหรือ
4. ไม่นำบัญชีหรือเอกสารมาให้เจ้าพนักงานเพื่อทำ

การตรวจสอบ

เจ้าพนักงานจึงมีอำนาจประเมินภาษีเงินได้นิติบุคคลในอัตรา ร้อยละ 5 ของยอดรายรับก่อนหักรายจ่ายใดๆ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย